

PM 2013:197 RVI (Dnr 001-1607/2013)

Förändrad instansordning för va-målen

Remiss från Socialdepartementet

Remisstid den 23 december 2013

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen "Förändrad instansordning för va-målen" hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Per Ankersjö anför följande.

Ärendet

I departementspromemorian redovisas förslag avseende frågan om Statens va-nämnd (vatten och avlopp) bör avvecklas och hur va-målen i så fall fortsättningsvis bör prövas. En utgångspunkt för arbetet har varit de förslag som va-nämndsutredningen redovisade i betänkandet En ny instansordning för va-målen (SOU 2011:53). I motsats till Va-nämndsutredningen föreslår dock arbetsgruppen att samtliga mål som va-nämnden i dag handlägger ska föras över till mark- och miljödomstol.

Remissen finns att läsa i sin helhet på regeringens hemsida:

<http://www.government.se/sb/d/16815/a/227181>

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden samt Stockholms Stadshus AB.

Stockholms Stadshus AB har avböjt att själva svara på remissen och har underremitterat ärendet till dotterbolaget Stockholm Vatten AB. Miljöförvaltningen och trafikkontoret har på grund av kort remisstid svarat med varsitt kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret har inte några invändningar mot förslagen i den remitterade promemorian utan tillstyrker dessa.

Miljöförvaltningen lyfter flera skäl som talar för att man inte bör dela upp ärendena mellan länsstyrelse och miljödomstol och tillstyrker därför förslagen i promemorian.

Trafikkontoret anser att förslaget att lägga ned va-nämnden inte är ändamålsenligt. Huvudskälet är att va-nämnden kan anses vara en fungerande instans för de mål och ärenden som den hanterar.

Stockholm Vatten AB tillstyrker förslaget i sin helhet.

Mina synpunkter

Jag konstaterar att merparten av stadens remissinstanser är positiva till förslagen i promemorian. Jag instämmer vidare i miljöförvaltningens bedömning att det finns ett flertal skäl som talar för de förslag som ges, varför jag också anser att de bör tillstyrkas.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Förändrad instansordning för va-målen” hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 21 november 2013

PER ANKERSJÖ

Bilaga

Promemoria Förändrad instansordning för va-målen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Statens VA-nämnd är en liten, men enskild myndighet. Om nämnden läggs ned är det viktigt att resurser tillförs de myndigheter som tar över ansvaret så att VA-målen även i fortsättningen kan skötas på ett kompetent och effektivt sätt och väntetiden för avgöranden inte förlängs.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

I remissen föreslås att det inrättas en ny instansordning för va-målen på så sätt att va-nämnden läggs ned och alla de mål va-nämnden i dag handlägger förs över till mark- och miljödomstolen. Målen ska fortsättningsvis prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område den allmänna eller allmänförklarade va-anläggningen i huvudsak är placerad eller är avsedd att vara placerad.

Va-nämndens uppgift att på begäran av domstol eller länsstyrelse yttra sig i mål eller ärenden om vattenförsörjning och avlopp tas helt bort.

En ansökan om prövning rörande va-förhållanden till va-nämnden kostar inget. Enligt förordningen om avgifter vid de allmänna domstolarna ska ansökningsavgift betalas av den som vill ha ett mål eller ärende prövat vid bland annat mark- och miljödomstol. Mot bakgrund av detta anser arbetsgruppen att en ansökningsavgift borde betalas vid en ansökan om prövning vid mark- och miljödomstol av tvist inom va-området.

En ytterligare förändring som kommer till stånd med den föreslagna instansordningen är att det kommer att krävas prövningstillstånd för att Svea Hovrätt ska pröva målen. Beslut från va-nämnden är undantagna från systemet med prövningstillstånd i och med att va-nämnden inte är någon domstol.

Va-nämnden förslås läggas ned vid utgången av december 2014 varvid de nya reglerna och därmed den nya instansordningen träder ikraft den 1 januari 2015.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden samt Stockholms Stadshus AB.

Stockholms Stadshus AB har avböjt att själva svara på remissen och har underremitterat ärendet till dotterbolaget Stockholm Vatten AB. Miljöförvaltningen och trafikkontoret har på grund av kort remisstid svarat med varsitt kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 november 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret har inte några invändningar mot förslagen i den remitterade promemorian utan tillstyrker dessa.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 5 november 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen tillstyrker förslagen i promemorian. Det framstår som ändamålsenligt att inte dela upp ärendena mellan länsstyrelse och miljödomstol utan istället låta samtliga mark- och miljödomstolar pröva alla typer av va-mål. Det innebär att det blir tydligt i vilket forum en fråga ska prövas och det borgar för en enhetlig och rättssäker rättstillämpning samt kortare instanskedja. Även det förhållandet att avgiftsfrågor kan höra ihop med andra va-frågor talar för att målen bör handläggas enbart av mark- och miljödomstolen. Det förefaller lämpligt att

målen handläggs av samtliga mark- och miljödomstolar istället för enbart av mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt eftersom regional närhet underlättar möjligheten till att hålla syn och muntlig förhandling. Detta torde även medföra kortare handläggningstider än om målen handläggs enbart i mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

Enligt uppgift från Stockholm vatten AB överensstämmer förslaget att samla alla va-mål hos en instans med Stockholm vattens synpunkter i samband med yttrandet över SOU 2011:53.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 november 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret berörs i praktiken i liten utsträckning av de förslag som arbetsgruppen lämnar men väljer ändå att lämna synpunkter på förslagen. Trafikkontoret anser att förslaget om att lägga ner va-nämnden inte kan anses vara ändamålsenligt av flera skäl.

Va-nämnden får anses vara en fungerande instans med fackkunskap inom det sakområde som man har i uppgift att hantera ärenden och beslut inom. Frågorna har ofta hög komplexitet vilket kräver hög kompetens. Trafikkontoret har svårt att, utifrån underlaget, se att en nedläggning av nämnden innebär vare sig regelförenkling, snabbare handläggning av ärenden eller ekonomiska besparingar för staten.

Förslaget att föra över frågorna till en eller flera Mark- och miljödomstolar innebär att kompetens som idag finns inom va-

nämnden måste byggas upp inom Mark- och miljödomstolarna för att säkerställa en enhetlig, snabb och rättssäker hantering av ärenden. Frågan om hur kompetens kommer att säkerställas i de föreslagna alternativen har inte beskrivits utförligt i promemorian och Trafikkontoret anser att förslaget istället riskerar att innebära ökade kostnader på det hela taget. Det framgår bl.a. inte tydligt hur kompetensnivå och resurser i förhållande till antalet ärenden förhåller sig. Sannolikt kommer det att vara svårt och mer resurskrävande att hålla motsvarande kompetens inom fler domstolar än med nuvarande lösning med va-nämnden. Samma resonemang gäller för alternativet att föra över vissa frågor till länsstyrelserna alternativt utse några länsstyrelser som får ansvaret. Detta alternativ riskerar också att istället öka handläggningstider och administration samt leda till sämre bedömning av ärenden då Trafikkontoret bedömer att Länsstyrelserna kommer att ha svårt att ha den kompetens och resurser som krävs med det underlag av ärenden som det kan handla om.

Att dela upp ansvaret på flera instanser kan också innebära att bedömningarna och tillämpningen av lagstiftningen blir mindre enhetlig över landet.

Stockholm Vatten AB

Stockholm Vatten AB:s yttrande daterat den 6 november 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Vatten AB tillstyrker förslaget i sin helhet.